

A Madarász József Városi Könyvtár 2020. évi beszámolója

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2021. év elején értesítette a könyvtárakat, hogy megváltozott a beszámoló sablonja. Az alapvető cél, hogy egy rövid szöveges dokumentum keletkezzen amely rámutat az intézmény működésére. Nyomatékosan felhívták a könyvtárak figyelmét arra, hogy a megadott karakterszámot ne lépjék túl.

1. Rövid összefoglaló (max. 1500 karakter)

Büszkék vagyunk arra, hogy az elmúlt években a Madarász József Városi Könyvtár eleget tudott tenni a lakosság könyvtárral szemben támasztott elvárásainak, színvonalas szolgáltatásaival, munkájával aktívan vett részt a város kulturális életében. E hagyományokat folytatva terveztük a 2021. évet is, amit aztán a koronavírus-járvány szinte teljesen felborított.

Először a 40/2020. (III. 11.) kormányrendelet értelmében március 16-tól be kellett zárni a könyvtárakat, a lekötött rendezvények, programok elmaradtak. A kölcsönzés alatt lévő dokumentumok határidejét meghosszabbítottuk, a késedelmi díjat töröltük.

Május 19-től aztán az addigi szigorítások enyhítése lehetőséget adott ún. „teraszkönyvtár” működtetésére, amelynek során előre leadott igények alapján lehetőség nyílt a könyvtári dokumentumok cseréjére. Az olvasók által igényelt könyvcsomagokat a könyvtárosok az előre megbeszélt időpontban adták át. A visszahozott könyvek 72 órás elkülönítés és fertőtlenítés után kerültek vissza a polcokra.

A 279/2020. (VI. 13.) kormányrendelet engedélyezte a könyvtárak újbóli nyitását, majd a 484/2020. (XI. 10.) rendelet előírta, hogy a tilos „nyilvános könyvtári ellátást biztosító intézmények” látogatása és a helyszíneken – az ott foglalkoztatottak kivételével – a tartózkodás. Ennek értelmében könyvtárunk ismét megnyitotta az olvasóknak „teraszkönyvtárát.”

Másik változás, hogy a könyvtárosok az eddigi közalkalmazotti státusza 2020. november 1-jével megszűnt és a MT 2012. I. törvény szerinti munkaviszonnyá alakult.

2. Stratégiai célok végrehajtása (max. 1000 karakter)

Felsorolni is nehéz lenne, hogy koronavírus miatti zárva tartáskor a könyvtárosok milyen munkát végeztek. A szünetet igyekeztünk felhasználni az addig elmaradt ún. „háttérmunkák” elvégzésére, pl. selejtezés, a könyvek fertőtlenítése, rendrakás, stb.

Rendezvényeket, kiállításokat alig tarthattunk.

Rendkívül érzékenyen érintett bennünket gyermekkönyvtári foglalkozások csökkenése, az óvodás- és iskolás csoportok elmaradása.

3. Szervezet (max. 1000 karakter)

A Madarász József Városi Könyvtár dolgozói létszáma 5 fő – ebből 4 fő könyvtáros és 1 fő kiegészítő alkalmazott, ill. 1 fő (vállalkozó) informatikus, akit éves szerződéssel alkalmazunk. Az állandó munkatársi létszám 1 fő közcélú munkavállalóval egészül ki.

Az igazgató egyetemi végzettséggel rendelkezik. A könyvtárosok közül 1 fő nem szakirányú felsőfokú végzettsége mellé segédkönyvtárosi tanfolyamot végzett, 2 fő középfokú szakmai végzettséggel rendelkezik, ill. a kiegészítő alkalmazottunk is sikeresen elvégezte az OSZK segédkönyvtárosi tanfolyamát.

A könyvtár dolgozói közül 2 fő 60 év feletti, nyugdíj előtt áll. Egyre sürgetőbb feladat a megfelelő utánpótlás nevelése lenne: a legmegfelelőbb fiatal könyvtáros(ok) kiválasztása, tanítása, felkészítése az önálló könyvtárosi munkára.

4. Infrastruktúra (max. 1000 karakter)

Könyvtárunk 2014-ben költözött a mostani helyére, jelenleg 16 db számítógéppel rendelkezünk. A számítógépek többsége ekkor került megvásárlásra. A gépek megoszlása: 1 db nagy teljesítményű gép – a szervergép – 2 db kölcsönzőgép, 1 db katalógusgép, 8 db olvasói – nyilvános - gép és 4 db számítógép áll a könyvtár munkatársainak rendelkezésére napi munkavégzésére.

Az internetről letöltött anyagokat a felhasználók fekete-fehérben és színesben (természetesen térítés ellenében) is ki tudják nyomtatni egy többfunkciós berendezés: nyomtató, szkennel, fénymásoló gépe üzemeltetésével.

A könyvtárban található még projektor, digitális fényképezőgép, amelyek a könyvtári rendezvények elengedhetetlen kellékei.

5. Gyűjteményi információk (max. 2000 karakter)

A Madarász József Városi Könyvtár állománya 2020. dec. 31-én 71.559 egység volt. Az állomány nagy része könyv, de a DVD-k vásárlása is folyamatos. Ezek a címek online elérhetők honlapunkról. Fenti dokumentumokon kívül és 125 folyóirat áll az olvasók rendelkezésére. A dokumentumok vásárlásánál természetesen figyelembe vesszük az olvasói igényeket és szokásokat. Óriási problémát okoz, hogy a könyvtárhoz nem tartozik raktár és csak ideiglenesen kaptunk egy termet a régi könyvtár épületében. Emiatt a raktárban elhelyezett dokumentumok olvasóhoz való juttatása igen bonyolult, néha megoldhatatlan.

6. Szolgáltatások (max. 3000 karakter)

A koronajárvány miatt több olvasónk kérte a kölcsönzött könyvek házhoz szállítását, cseréjét, amit természetesen a könyvtárosok el is végeztek.

Az újonnan érkezett könyvekből ajánlót készítettünk és a könyvtár Facebook oldalán olvasóink figyelmébe ajánlottuk.

A könyvtári zárvatartás alatt valósult meg a könyvtár honlapjának akadálymentesítése a vakok és gyengén látók számára.

Elkészült a könyvtár honlapjának angol és német nyelvre való fordítása.

Megvásároltuk és telepítettük a TextLib integrált könyvtári rendszer kiegészítő moduljait:

- Olvasói e-mail modul: az olvasószolgálat működése során keletkező értesítések és felszólítások elektronikus küldése.

- Webes előjegyzés és hosszabbítás: előjegyzés és hosszabbítás a TextLib webes keresőjében.

- Olvasói állapot a weben: az olvasó és a könyvtár kapcsolatából keletkezett adatok (kölcsönzések, előjegyzések, tartozások, stb.) webes megnézése.

- Újdonság a weben: célzottan az újonnan állományba vett dokumentumok keresése.

A könyvtár honlapjának, ill. az újonnan vásárolt modulkiegészítők használatának segítésére ábrás útmutatót készítettünk olvasóink számára.

7. Minőségirányítás (max. 1000 karakter)

2020-ra terveztünk egy kérdőív összeállítását, amelyben kíváncsiak voltunk olvasóink könyvtárunkkal kapcsolatos véleményére, mennyire elégedettek a jelenlegi szolgáltatásainkkal, javaslataikra, mit módosítsunk, ill. milyen változásokat szeretnének a szolgáltatások összetételében, minőségében. El is készült a Könyvtárhasználói kérdőív, amelyet néhányan küldtek csak vissza, feldolgozása értelmetlen. A sikertelenség oka elsősorban az, hogy a járvány időszakában, a könyvtár zárvatartásakor, a Madarász József Városi Könyvtár Facebook oldalán tettük közzé ezt a kérdőívet. Olvasóink közül kevesen találkozhattak kérésünkkel, mivel csak kis százalékuk regisztrált fb-tag. A járványidőszak elmúltával, hagyományos úton is meg fogjuk szólítani olvasóinkat. A kérdőívet kinyomtatjuk, így juttatjuk majd el az érdeklődőknek, amelynek kitöltése természetesen önkéntes és anonim.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

nem volt

9. Partnerségi együttműködések (max. 1000 karakter)

A Madarász József Városi Könyvtárnak több középfokú tanintézménnyel van érvényben lévő szerződése, amelynek értelmében a helyi diákok a könyvtárban tölthetnék el kötelező közösségi szolgálatukat. 2020-ban a már ismert világjárvány miatt hozott szigorításokat tartalmazó kormányrendeleteknek eleget téve nem tudtunk diákot fogadni és foglalkoztatni.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei (max. 1000 karakter)

A Madarász József Városi Könyvtár programjairól rendszeresen híradás jelenik meg a Fejér Megyei Hírlapban és a két helyi folyóiratban: Bogárd és Vidéke, Sárréti Híd. Rendezvényeink plakátja a város közintézményein kívül a könyvtár Facebook-oldalán és weblapján is megtekinthető. Rendezvényeinkről fotót és írásos tudósítást, beszámolót olvashatunk a fenti lapokban. A fotók megtekinthetők fb-oldalunkon és weblapunkon.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által (max. 1500 karakter)

A Vörösmarty Mihály Könyvtár rendszeresen szervez továbbképzéseket a megye könyvtárosai számára, amelyen természetesen igyekszünk részt venni. A pandémia okozta szigorítások miatt 2020-ban lényegesen kevesebb összejövetelt tudtak a megyei könyvtárban dolgozó munkatársak szervezni. A válsághelyzet, a járvány okozta intézkedések miatt gyakorlatilag napi kapcsolatban álltunk egymással. Az EMMI által kiadott „Tájékoztatók a veszélyhelyzet miatt alkalmazandó védelmi intézkedésekről”, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és társszervezetek által összeállított szakmai ajánlást, minden fontos információt maradéktalanul eljuttatták a megye, így a mi könyvtárunk számára is. Elmondhatni, hogy napi kapcsolatban álltunk egymással, igyekeztük egymást segíteni, módszertani és gyakorlati tanáccsal ellátni egymást, megbeszélni problémáinkat. A járvány időszakában amúgy is felértékelődött a naprakész tájékoztatás, a fontos információk szakemberekhez való eljuttatása.

12. A koronavírus-járvány okozta változások (max. 1500 karakter)

1. szakasz: A járvány okozta helyzetben - kormányzati intézkedéseknek és jogszabályoknak eleget téve - a Madarász József Városi könyvtár is március 16-tól zárva volt. A veszélyeztetett korú (60 évnél idősebb) és magasabb egészségügyi kockázatú munkatársaknál távmunkában, az otthoni munkavégzés engedélyezésével minimalizáltuk a személyes érintkezést. A fiatalabb könyvtárosok a benti ún. „háttérmunkákat” (selejtezés, rendrakás, katalógus-karbantartás, stb.) végezték és pótolták az elmaradt feladatokat.

2. szakasz: Az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkára engedélyezte a könyvtárak teraszán kialakított, ún. „teraszkönyvtár” működtetését szűkített nyitvatartási időben, szűkített szolgáltatásokkal. A szolgáltatások biztosításának átgondolása során alapvető szempont a könyvtár munkatársainak egészségének garantálása. Az olvasókkal foglalkozó munkatársak számára kötelezővé tettük a maszkviselést, kesztyű használatát és a használókat is megkértük ezek használatára. Május közepétől lehetőség nyílt az olvasók igényei szerinti - előre leadott lista alapján összekészített - könyvcsomagok átadására. A könyvtárosok elvégezték a kölcsönzéssel járó adminisztrációt, majd ezek után átadták az olvasónak. A kollégák a higiéniai szabályoknak megfelelően, a könyvek fertőtlenítése után, maszkban és kesztyűben végezték el munkájukat. A visszahozott könyvek 72 órás karantén és fertőtlenítés után váltak ismét kölcsönözhetővé. Az idősek és mozgásukban korlátozottak számára megszerveztük a könyvek házhoz szállítását. Az egy olvasó által kölcsönözhető dokumentumok számát nem szabályoztuk.

3. szakasz: A 279/2020. kormányrendelet június 15-től engedélyezte azt, hogy a „nyilvános könyvtár bárki számára látogatható” legyen. A kormányrendelet és a MKE szakmai útmutatása szerint korlátozott formában nyitottuk újra könyvtárunkat:

- Késedelmi és átiratkozási díjat továbbra sem számoltunk fel.
- A dokumentumok és számítógépek helyben használatát ideiglenesen megszüntettük.
- A gyermeksarokban is kénytelenek voltunk korlátozásokat bevezetni, pontosabban nem engedélyezhettük a játékok, babzsák, stb. használatát, amit a picik nehezen vettek tudomásul.
- Az épületben való tartózkodáskor kötelező a maszk és a kihelyezett kézfertőtlenítő használata olvasóink számára is.
- Felhívtuk olvasóink figyelmét arra, hogy az épületben a 1,5 m-es biztonsági sáv tartása kötelező.
- A visszahozott könyveket továbbra is 72 órás karanténban tartottuk.

A járványügyi előírások, a fertőzés továbbadásának megelőzése miatt, a maszk és a kézfertőtlenítő folyadék minél gyakoribb használatát is szorgalmaztuk.

- A kölcsönzőpult elé plexi üvegfalat szereltünk fel.

4. szakasz: a 484/2020. kormányrendelet rendelkezett a vészhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről. Az eddig meghozott intézkedések fenntartása mellett újabb védelmi intézkedések bevezetése vált szükségessé. Ebben a szakaszban könyvtárunk ismét élt a „teraszkönyvtár” adta lehetőséggel.

Minden évben a decemberi rendezvényünkkel meg szoktuk köszönni az olvasók egész éves együttműködését, segítségét, azt hogy támogatták intézményünket. Ebben az évben ez is rendhagyó módon – online közvetítés formájában - valósult meg. December közepén vettük Kárász Eszter és barátai: Veér Csongor és Wagner-Puskás Péter koncertjét, amit az érdeklődők a könyvtár Facebook oldalán és a Youtube csatornán láthattak.

Sárbogárd, 2021. március 31.

Nagy Zsuzsanna
igazgató

2021. évre a járvány okozta bizonytalanság miatt nem tudok készíteni munkatervet. 2021-ben – a válsághelyzetben hozott törvényeknek, kormányhatározatoknak megfelelően, azt betartva - az eddig megkezdett utat folytatva, a könyvtári munkát legjobb tudásunknak megfelelően fogjuk végezni.